

[Dahl.]

slutte sig til et hvilket som helst religiøst Samfund, selv om det er et, om jeg saa maa sige, meget bornert og meget indskrænket Samfund efter det ærede Medlems og mine Begreber.

Det er det, jeg forstaar ved kirkelig Frihed. Jeg ved godt, at den radikale Opfattelse er den, at der skal være en politisk Personlighed, en Kirkeminister, og en politisk Institution, Rigsdagen, som skal sørge for, at alting gaar ret til indenfor de religiøse Samfund indenfor Folkekirken; men det er ikke vor Anskuelse.

Gunnar Fog-Petersen: Jeg bliver nødt til at gøre et Par Bemærkninger til det ærede 9de Medlem for 2den Kreds, der ligesom den ærede Forslagsstiller mente at kunne finde en Uoverensstemmelse i mine Udtalelser, idet jeg tidligere har sagt, at det var ud fra uensartede Motiver, man havde sluttet sig til denne Sag, og i Dag, at der ikke var saa stor Forskel — som jeg havde troet. Nej, ikke efter at jeg havde hørt det ærede 9de Medlem for 2den Kreds i Dag nærmere udvikle Socialdemokraternes Opfattelse af, hvad de forstaar ved Adskillelsen mellem Stat og Kirke. Der forekommer mig da ikke at være saa stor Forskel, som jeg tidligere har ment der var, efter at det ærede Medlem har sagt, at alt, hvad der berørte den finansielle Side af Sagen, altsaa ogsaa Skatteudskrivningsretten, som er det afgørende, skulde ligge fast i Statens Hænder og skulde stilles til Raadighed for Menighederne, som naturligvis vilde danne et Samfund og have en Forfatning. Saaledes udtalte det ærede Medlem sig, første Gang han havde Ordet, og ud fra denne Vejledning sluttede jeg, at der ikke var saa stor Uoverensstemmelse, som jeg tidligere har tænkt mig, mellem Resultatet af den socialdemokratiske Politik, naar den en Gang er gennemført, og det, som det konservative Folkeparti ønsker. Nu sagde det ærede Medlem, at Retten til at raade over den religiøse Side af Sagen skulde tilfalde de enkelte Menigheder. Det udtalte det ærede Medlem ikke første Gang. Da talte det ærede Medlem om et Samfund, som skulde have en Forfatning. Det radikale Venstres Standpunkt er udtrykt gennem vort Program: en Overgang til frie Menighedssammenslutninger med frit Styre baade aandeligt og økonomisk, og saa skal altsaa Kirkebygningerne stilles til Raadighed for disse Samfund, og de Midler, som ligger fast. Det gør Skatteudskrivningsretten

aldeles ikke; den kan ophæves ved en almindelig Lov, hvad Dag det skal være. Derfor kan jeg ikke se nogen som helst Uoverensstemmelse mellem mine Betragtninger tidligere og nu, og efter den Vejledning, jeg har faaet af det ærede Medlem i Dag, kan jeg stadig sige, at jeg tror ikke, det er helt tilfældigt, at de Konservative og Socialdemokraterne har fundet hinanden i denne Sag.

Dahl: Jeg hørte nok, at den ærede radikale Ordfører, første Gang han havde Ordet, udtalte, at Staten skulde have Ret over Skatteudskrivningen, og nu udtalte det ærede Medlem det igen. Det ærede Medlem maa da ikke have hørt rigtig efter min Tale første Gang, hvilket jeg i høj Grad beklager. Thi jeg betonedede, netop betonedede — det var ikke en Bemærkning i Forbigaaende —, at de gamle Kirlønningsmidler eller hele den gamle Formue, Bygninger, Jord og Kapitaler skal ligge fast i Statens Haand. Bestyrelsen deraf skal ligge i Statens Haand, og Staten har ogsaa Fordelingsretten, idet jeg gaar ud fra, at vi alle sammen er enige om, at disse gamle kirkelige Midler skal anvendes efter deres oprindelige Bestemmelse, i hvert Fald i vor Levetid. Det betonedede jeg meget stærkt, og jeg sagde endogsaa, at hvad der yderligere skulde til, maatte vedkommende Kirkesamfund eller Menighed selv sørge for. Altsaa, det stik modsatte af, hvad det ærede Medlem lægger mig i Munden: at Staten skulde have Ret til Skatteudskrivning. Nej, baade Præstelønningerne og Tilvejebringelsen af de Midler, som skal til til Lønning af Præsterne, maa ligge i Menighedernes og vedkommende Kirkesamfunds, Menighedssamfundens Hænder. Naar de har faaet deres Del af de forhaandenværende kirkelige Midler, vedkommer Resten ikke Statsmagten. Menighederne skulde altsaa have deres fuldkomne økonomiske Frihed overfor Staten.

Det ærede Medlem sagde endvidere, at jeg i min første Tale havde betonet, at naar Adskillelse var sket, kom der en Kirke, og den skulde naturligvis have en Forfatning. Nej, jeg betonedede baade i min første Tale og i den senere, at den enkelte Menighed faar sin fulde Frihed til at indrette sig, som den vil. Jeg gaar ud fra, at de Menigheder, som har aandeligt Fællesskab, slutter sig sammen, og jeg antager for øvrigt, at der, hvis vi fik en saadan Adskillelse, vilde vise sig at være langt større aandeligt Fællesskab mellem de danske Menigheder, end man